

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 228/2021
28.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Анка Теран, адвокат из ..., против туженог ДОО „TRELLEBORG WHEEL SYSTEMS SERBIA“ са седиштем у Руми, кога заступа пуномоћник Дејан Укропина, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1101/20 од 07.10.2020. године, у седници одржаној 28.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1101/20 од 07.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П1 314/18 од 28.01.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог број .. од 23.10.2018. године, којим је отказан уговор о раду тужиоцу број .. од 19.10.2016. године, запосленом на пословима ..., те се обавезује тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке одбачена је тужба (погрешно означено као тужбени захтев) којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоца врати на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и радном искуству, као недозвољен. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности ове пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1101/20 од 07.10.2020. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем и обавезујућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због свих законских разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог са захтевом за накнаду трошкова тог одговора.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 7, 8, 231. и 308. ЗПП, јер је другостепени суд одлучио о жалби без отварања расправе на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 19.10.2016. године закључио уговор о раду на неодређено време са туженим чије је назив тада био ДОО „Митас“ Рума. Тужилац је распоређен на послове ... и фактички ступио на рад 18.10.2016. године. Тужени је тужиоцу издао писмени налог за прековремени рад за дане 08. и 09.09.2018. године за другу смену и то од 14.00 до 18.00 часова уз навођење да се исто издаје због повећаног обима посла и обезбеђења континуираног рада опреме и капацитета условљеног природом технолошког процеса производње. Идентични налози дати су тужиоцу од стране туженог и у претходном месецу за дане 25. и 27.08.2018. године. Тужени је 23.10.2018. године донео решење о отказу уговора о раду тужиоцу, у коме се наводи да је донето на основу чланова 179. став 2. тачка 5. и став 3. тачка 1. и 192. Закона о раду, док изрека садржи разлоге за отказ због непоштовања радне обавезе, односно одбијања прековременог рада на дане 08. и 09.09.2018. године, иако је тужилац благовремено обавештен у складу са законом и колективним уговором, због чега не може даље остати на раду. Поред тога у образложењу решења су цитиране законске одредбе и одредбе колективног уговора послодавца те уговора о раду на основу којих је дат отказ, уз навођење да је тужиоцу 05.10.2018. године достављено писано упозорење са разлозима за отказ уговора о раду и докази који указују да су се за то стекли услови, као и да је упозорење од 17.09.2018. године скинуто са огласне табле послодавца 12.10.2018. године. Упозорење је достављено тужиоцу, лично препорученом пошиљком и преко огласне табле послодавца. У току поступка тужени није доставио предметно упозорење о разлозима за отказ уговора о раду, нити је предложио да се ова исправа користи као доказ, па поред чињенице да је тужилац формално примио упозорење, садржина истог није могла бити испитана.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени суди су усвојили тужбени захтев и поништили предметно решење о отказу уговора о раду, закључујући да је незаконито и применом члана 191. Закона о раду, тужени је обавезан да тужиоца врати на рад. Према становишту првостепеног суда, оспорено решење о отказу не садржи разлоге увођења прековременог рада, нити њихову оправданост да би се могло испитати (постојање више силе, изненадног повећања обима посла и завршетка посла који није планиран), нити је тужени доставио упозорење (које је формално уручено тужиоцу) да би се могла утврдити његова садржина. По аргументацији другостепеног суда чињенични опис радњи у упозорењу мора бити у корелацији са описом радњи у решењу о отказу, што запосленом омогућава право на одбрану, па како тужени није

доставио суду упозорење да би се испитала његова садржина, то је недостатак који решење о отказу чини незаконитим.

По члану 179. став 2. тачка 5. Закона о раду послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Послодавац може да откаже уговор о раду по члану 179. став 3. тачка 1. тог закона, запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако неоправдано одбије да обавља послове и извршава налоге послодавца у складу са законом. Послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење, при чему се упозорење доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. овог закона (члан 180.).

Према члану 7. Конвенције Међународне организације рада број 158. о престанку радног односа на иницијативу послодавца („Службени лист СФРЈ“ Међународни уговори број 4/84, 7/91), радни однос радника неће престати због разлога везаних за понашање радника и његов рад, пре него што му се омогући да се брани од изнетих навода, осим ако се с разлогом не може очекивати од послодавца да му пружи ту могућност.

Следом наведеног, упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду мора бити у писаном облику и обавезно садржи основ за отказ, чињенице и доказе који указују да је дошло до отказног разлога, рок за давање одговора на упозорење будући да је сврха упозорења обавештавање (стављање до знања) запосленог да је својим поступцима проузроковао отказни разлог. Запослени се на упозорење може, али и не мора изјаснити али за законитост решења о отказу неопходно је да послодавац запосленом омогући право на одбрану. То чини достављањем упозорења прописане садржине и остављањем рока за изјашњење, при чему правилно дато упозорење утиче и на законитост решења о отказу јер се отказ уговора о раду може дати само из оних разлога који су наведени у упозорењу због права на одбрану.

У поступку је утврђено да је упозорење достављено тужиоцу али не и његова садржина (прописана наведеном законском одредбом) од које зависи законитост решења о отказу. Супротно наводима ревизије, да чињенице о садржини текста упозорења нису биле спорне, тужилац је у поступку предлагао да се туженом наложи достављање упозорења. Како тужени није доказао наведене битне чињенице о садржини упозорења и како оспорено решење о отказу не садржи разлоге о оправданости увођења прековременог рада у смислу члана 53. став 1. Закона о раду, да би се могло испитати (постојање више силе, изненадног повећања обима посла и завршетка посла који није планиран), правилно је становиште нижестепених судова да наведено чини оспорено решење незаконитим, па тужилац има право да се врати на рад

на основу члана 191. став 1. Закона о раду. Зато су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

У конкретном случају тужилац је поред основног тужбеног захтева за поништај решења о отказу уговора о раду и враћања на рад поставио и евентуални тужбени захтев, па супротно наводима ревизије, у ситуацији када је основни тужбени захтев усвојен тада нема места одлучивању о евентуалном тужбеном захтеву у смислу члана 197. став 2. ЗПП.

Тужиоцу нису признати трошкови одговора на ревизију јер исти не представљају трошкове потребне за вођење ове парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић